

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Opatření ukládaná mladistvým a dětem podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže“

**Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR
Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí**

**Termín a místo konání: 5. listopadu 2026 od 9:00
online**

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže představuje specifický rámec pro nakládání s dětmi mladšími 15 let, které se dopustily činu jinak trestného, a s mladistvými mezi 15 a 18 lety, kteří jsou za své jednání trestně odpovědní. Smyslem tohoto zákona není jen sankcionování, ale především výchovné působení a prevence další delikvence. Ukládaná opatření se proto soustředí na individuální potřeby dítěte nebo mladistvého, na jeho integraci do společnosti a minimalizaci rizik do budoucna. Právní rámec tvoří kombinace vnitrostátních předpisů (OZ, ZSPOD, ZŘS, OSŘ, zákon o soudnictví ve věcech mládeže) a mezinárodních standardů (Úmluva o právech dítěte, Obecné komentáře Výboru OSN pro práva dětí). Podstatná je zásada nejlepšího zájmu dítěte, právo dítěte být slyšeno a zásada přiměřenosti a individualizace. Opatření ukládaná dětem a mladistvým zahrnují výchovná, ochranná a trestní opatření. Jde například o dohled probačního úředníka, povinnost podrobit se programu sociálního výcviku, zákaz styku s určitými osobami, umístění do výchovného nebo diagnostického zařízení, nebo o uložení obecně prospěšných prací. Každé opatření má být šité na míru konkrétnímu dítěti a jeho prostředí, a to vždy s cílem podpořit jeho resocializaci a předejít opakování nežádoucího chování. Seminář přinese systematický přehled právní úpravy, judikatury a metodických doporučení a umožní účastníkům lépe porozumět tomu, jak se opatření volí, jak fungují v praxi a jaké jsou jejich limity a rizika. Důraz bude kladen i na spolupráci OSPOD, soudu, školy, rodiny a probační a mediační služby.

Po absolvování programu bude účastník schopen:

- vysvětlit systém opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže
- rozlišit opatření výchovná, ochranná a trestní
- propojit národní úpravu s principy Úmluvy o právech dítěte
- aplikovat zásadu nejlepšího zájmu dítěte v rozhodování
- zajistit, aby dítě nebo mladistvý bylo slyšeno v řízení
- formulovat návrhy a doporučení pro soud srozumitelně a účelně
- rozpoznat vhodné opatření podle individuálních potřeb a rizik
- spolupracovat s probační a mediační službou, školou a rodinou
- posoudit efektivitu uloženého opatření a navrhopvat změny
- předcházet stigmatizaci a podporovat reintegraci mladistvého
- uplatňovat preventivní přístup vedle represivního
- využívat multidisciplinární nástroje a případové konference
- identifikovat rizika nadužívání pobytových opatření
- odkazovat na relevantní judikaturu a metodické pokyny
- nastavovat standardy dobré praxe v rámci OSPOD

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:**1. Úvod do soudnictví ve věcech mládeže**

- Historický vývoj a principy
- Vztah k OZ, ZSPOD, ZŘS a OSŘ
- Rozdělení dětí mladších 15 let a mladistvých
- Princip výchovného působení místo trestu
- Nejlepší zájem dítěte jako základní měřítko
- Mezinárodní rámec a standardy
- Význam prevence recidivy
- Etická dilemata v praxi
- Role OSPOD a dalších aktérů

2. Právní rámec a mezinárodní standardy

- Zákon o soudnictví ve věcech mládeže
- OZ, ZSPOD, ZŘS a OSŘ jako související předpisy
- Úmluva o právech dítěte
- Obecné komentáře Výboru OSN pro práva dětí
- Judikatura českých soudů
- Dopady judikatury ESLP
- Proporcionalita a přiměřenost zásahu
- Procesní záruky v řízení

3. Opatření výchovná

- Dohled probačního úředníka
- Povinnost podrobit se programu sociálního výcviku
- Zákaz styku s určitou osobou nebo skupinou
- Povinnost nahradit škodu
- Omezení volnočasových aktivit

- Povinnost podrobit se odbornému poradenství
- Kontrola plnění a monitoring
- Úloha školy a rodiny při výkonu
- Účinnost a rizika nadužívání

4. Opatření ochranná

- Umístění do výchovného zařízení
- Umístění do diagnostického zařízení
- Účel a dočasnost ochranných opatření
- Proporcionalita a individuální přístup
- Spolupráce s OSPOD a institucemi
- Úloha odborných posudků
- Přezkoumatelnost rozhodnutí
- Možnost změny nebo zrušení opatření
- Riziko stigmatizace dítěte

5. Opatření trestní (pro mladistvé)

- Obecně prospěšné práce
- Peněžitá opatření a povinnosti
- Zákaz činnosti
- Podmíněné upuštění od uložení opatření
- Podmíněné uložení opatření s dohledem
- Odnětí svobody jako ultima ratio
- Podmínky výkonu a alternativy
- Vliv na další život mladistvého
- Judikatura k trestním opatřením

6. Procesní postupy

- Zahájení řízení
- Úloha soudu pro mládež
- Role státního zástupce a obhájce
- Úloha kolizního opatrovníka
- Slyšení dítěte nebo mladistvého
- Lhůty a procesní záruky
- Odvolací mechanismy
- Přezkum opatření

7. Role OSPOD

- Podněty a návrhy k soudu
- Vyhodnocování situace dítěte
- Dokumentace a zprávy pro soud
- Komunikace s dítětem a rodiči
- Spolupráce s probační a mediační službou
- Monitorování výkonu opatření
- Podpora dítěte během opatření
- Etické dilema mezi ochranou a represí
- Supervize a metodická podpora

8. Práva dítěte a mladistvého

- Právo být slyšeno
- Právo na spravedlivý proces
- Právo na soukromí
- Právo na právní pomoc

- Ochrana před diskriminací
- Přiměřenost opatření podle věku
- Participace při rozhodování o opatření
- Mechanismy stížností a obrany
- Prevence sekundární viktimizace

9. Práva a povinnosti rodičů

- Spolupráce se soudem a OSPOD
- Povinnost podporovat výkon opatření
- Právo na informace o průběhu
- Podíl na odpovědnosti za chování dítěte
- Možnost právní pomoci
- Podpora rodičovských kompetencí
- Řešení konfliktů mezi rodiči a dítětem
- Judikatura k právům rodičů

10. Spolupráce institucí

- Škola a školská zařízení
- Probační a mediační služba
- Zdravotnická zařízení a odborníci
- Neziskové organizace a komunitní programy
- Koordinace přes případové konference
- Sdílení informací a ochrana údajů
- Mezioborová spolupráce jako klíčový faktor
- Příklady dobré praxe

11. Rizika a pochybení v praxi

- Nadužívání pobytových opatření
- Nedostatečné využití alternativ
- Chybějící hlas dítěte v řízení
- Mechanické ukládání opatření bez individualizace
- Slabá dokumentace a monitoring
- Stigmatizace mladistvých
- Nedostatečná prevence recidivy
- Riziko sekundární viktimizace
- Odpovědnost státu a institucí

12. Kazuistiky a metodické závěry

- Modelové příklady uložených opatření
- Příklady dobré praxe v resocializaci
- Selhání opatření a poučení z nich
- Jak propojit opatření s preventivními programy
- Vzorové postupy OSPOD v návrhové činnosti
- Inspirace z mezinárodní praxe
- Diskuse účastníků a sdílení zkušeností
- Doporučení pro nastavení lokálních metodik